

en deze weer een andere dan de musicus. De tuinman zal bij het zien van een boom terstond herkennen wat voor *soort* boom het is. Hoe *oud* de boom is. Of hij gezond of ziek is, enz. De botanicus bepaalt zich niet tot deze ervaringen, maar gaat nog verder. Hij zal bij het zien van den boom, weten tot welke familie hij behoort, in welke landen hij groeit. Hij zal het blad tot een zekere groep kunnen rangschikken en nog veel meer. De houtkooper ziet in den boom een zeker aantal planken van die of die houtsoort en hetgeen den tuinman of den botanicus aan den boom interesseert zal hem geheel of gedeeltelijk onverschillig laten. Den landschapschilder laten al deze soort dingen onverschillig. Het kan zelfs gebeuren, dat de meest onoogelijke boom, waar tuinman, botanicus en houtkooper den neus voor ophaalden, hem juist speciaal interesseert. Hij ziet den boom niet *volgens* de plantkunde, of *volgens* de praktijk, maar hij ziet den boom *volgens* de kunst. Voor hem is de boom een probleem van licht-en schaduwverhoudingen, of lijn-, vlak-, lichaam- en ruimteverhoudingen. In 't kort, zijn ervaring van den boom is een aesthetische en naar zijn vermogen zet hij den natuurlijken boom in stijl om.

Het kan dus nooit in de bedoeling van den kunstenaar liggen, den boom als boom *volgens de plantkunde* weer te geven, maar wèl zijn aesthetische ervaringen van den boom. Volgens deze ervaringen *verklaart* de schilder den boom door een kunstwerk, d.w.z. de boom wordt door hem opnieuw voortgebracht en dit voortbrengsel heeft niet een *natuurlijke* maar een *geestelijke* beteekenis.

Dat dit zoo is, bewijst het volgende. Gesteld de botanicus zou eveneens een teekening geven van den boom, dan zou hij alles teekenen wat hij van den boom *weet*. Er zou een wetenschappelijke teekening van den boom ontstaan, welke voor de studie der botanie wellicht van onschatbare waarde, maar voor de kunst waardeloos zou zijn. Heel anders dan de schilder, zal zich de musicus tot den boom uit ons voorbeeld verhouden. Den musicus